

Nederlandsche Verzen en Nederlandsch Proza.

Eigen rechter door Mil van Hoorn, Amersfoort. Valkhoff & van den Dies

(zonder jaartal.)

„Schrijver van *Illusie*”, staat er onder den naam van Mil van Hoorn. We moeten daaruit opmaken dat de eersteling van den auteur buitengewoon gunstig ontvangen is en een handig bijeen verzameld pers-overzicht, achter den nieuwen roman afgedrukt, zou ons daarvan volkomen overtuigen, indien we niet wisten hoe verbazend knap onze uitgevers nog uit de ongunstigste recensies bloemkens van waardeerende welsprekendheid kunnen gaaren. Onder-tusschen, heeft *Illusie* werkelijk eenigen indruk gemaakt en dat zegt heel wat, al zeggen wij 't bedaard.

Ook *Eigen rechter*, zal door velen worden gelezen, al ware 't maar om de uitvoerige beschrijvingen uit het militaire leven in ons vaderland. Mil van Hoorn is daarmee bekend en vertelt er van met voorliefde. Een kranig militair is de hoofdpersoon, Eduard De Coster, niet. Hij is in stilte verloofd geweest met een jong meisje dat zich echter vrij gemaakt heeft om met den rijken officier Biezot te trouwen. Zoodra hij zeker is van haar ontrouw, gaat Eduard, naar den vrij algemeen gevolgden regel, aan den rol. De luitenant zou kunnen verstikken in den poel van ongerechtigheden, maar dat is niet het geval. Het Noodlot spaart hem voor nog wat ergers. Ik spreek hier van Noodlot, omdat er heel veel noodlottigs gebeurt in dezen roman. De luitenant, n.l. gaat er niet heelemaal van door, doch begint een beter leven te leiden. Hij wil studeeren voor de krijgs-school en laat zich overplaatsen van de vesting-artillerie naar de veld-artillerie. Uit Amsterdam, die wereldstad en tevens metropool der verleiding, gaat hij naar Westnieuwstad „aan den voet van een flauwhellende hei, te midden van boschjes en bouwland, akkers en aanplant”. Aldaar woont een model-officiers-

huishouden, bestaande uit mijnheer en mevrouw Sissinghe met kinderen, allen gelukkig. Mevrouw krijgt een zuster, Mathilde, te logeeren en Eduard gaat voor deze sympathie en later zelfs liefde koesteren. Als we gaan vermoeden dat hij langzaam doch zeker per trekschuit door het affectie-kanaal naar 't huwelijksmeer glijdt, laat de schrijver de ontrouwe Emma, inmiddels gehuwd met den rijken officier Biezot, weêr ten tooneele verschijnen. Biezot komt te Westnieuwstad in garnizoen. Emma is nog dol op Eduard. Ze verleidt hem in den kortst mogelijken tijd en hij wordt haar minnaar met medeweten en goedvinden van haar heer gemaal. Als er veel De Coster's en Biezot's in ons leger zijn, ziet het er mooi uit!!! Mathildé, intusschen, is veel van Eduard gaan houden. Maar ze ziet hoe hij mevrouw Biezot staat te zoenen. Nochtans zou ze hem vergeven. Hij, echter, kan zich niet vrij maken en verdrinkt zich. 't Is wel naar voor Mathilde, Emma, de Sissinghe's en Eduard's familie, doch, aangezien we niet den indruk krijgen dat de zwakkeling meer was dan een onbeduidend vrouwengekje, laat ons dat feit nog al erg koud. Zijn plaats in het leger en de verdere maatschappij zal allicht door een waardiger persoon worden ingenomen. Emma vindt zeker een „amant” met wat meer initiatief en wat meer durf. Mathilde is aan een groot gevaar ontsnapt (want het officiertje zou zich na zijn huwelijk wel niet manlijker hebben gedragen dan daarvóór) en het leger verliest niet veel aan hem, daar hij ons is voorgesteld als een officier in wien heelemaal geen „fut” zit.

„Noodlot” is een groot woord; maar de bedoeling van den schrijver is misschien ons dat te teekenen. Indien Eduard niet eerst Emma, doch dadelijk Mathilde had gekend, zou hij wellicht even braaf zijn geworden als Sissinghe; indien hij in een